

Painos 7638

TOVERITAR

AMERIKAN SUOMALAIS-
TEN TYÖLÄISNAISTEN
XX NEN KANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 28

Tiistaina, Heinäkuun 13 p.—Tuesday, July 13

1920—Kymmenes Vuosik.

Atlanta

Atlanta! Vankila!
Särkynneiden toiveiden hautausmaa.
Sinun kuormaasi katkeraa
Vielä maailma hävetä saa.

Päivästä päivään Prometheus
Viruu takana ristikköikkunain.
Varjossa muurien, kalterien.
Vankiluolissa Atlantan!

Atlanta!
Kätket tyrmääsi ihmisen
Aatteen marttyyriin uljaimman.
Hän syvästi voi ihmistä rakastaa
Siksi siellä hän kärsiä saa.

Atlanta!
Aamuaurinko tulevaisin päivien
Vankityrmiinkin kajastaa.
Punainen sydän valkkapa tuhkana
ois —

Sankarin muistoa kunnioitetaan.
Päivästä päivään soitetaan
Vapauskelloja marttyyrien.
Totta kerran kaiun kuulumaan saa
Holviin Atlantan muurien.
Mukaelma H—i.

Nainen ihmiskunnan vapahtaja

Kirj. Eugene V. Debs.

Olisipa minulla käytettävänä
ni se sadunomainen Gabrielin pa-
suuna, jonka ääni ylösnouse-
muksen aamuna herättää maail-
man lukemattomat kuolleet, tah-
toisin minä nousta korkean O-
lympus-vuoren huipulle ja kruu-
nata sen hetken julistamalla
nais-sukupuolen ikuisen vapau-
den.

Vasta silloin kun se hetki lyö,
jolloin koko maailman nais-su-
kupuoli on vapautettu taloudel-
lisesta ja poliittisesta orjuudesta,
ei tämän maailman ihmis-su-
ku voi tuntea vapauden merki-
tystä.

Jokainen kuorma, jokainen pe-
tos ja jokainen vääritys tässä
niin sanotussa sivistyksessämme
aina viime laskussa heittää mu-
sertavan painonsa maailman
nais-sukupuolen hartioille.

Tämä tilanne on vallinnut lä-
pi vuosisatojen. Mies on syntynyt
orjaisuudesta, ja siis hän vuo-
rostaan on saanut orjuutta kär-
siä.

Kaikesta suurin piirre nykyisessä
yli maailman leviävässä
vallankumousliikkeessä, ja sen
mahtavim piirre ihmiskunnan
onnelliseksi tekemiseksi on se,
että miljoonat ja taas miljoonat
naiset ovat urheasti ja rohkeasti
särkeneet aikoja kestäneet yhti-
teiskunnalliset ja taloudelliset
kahleet ja kehottavat siskojaan
jokaisessa maassa ja valtiossa
yhtymään heihin ja vaatimaan
vapauttaan ja oikeuksiaan.

Sen vallan ja velvollisuuksien
mukana, jonka äänioikeus naisil-
le antaa, tulee henkinen valvuu-
tuminen sellainen, jota maail-
man nais-sukupuoli ei ole vielä
koskaan ennen tuntenut.

Jokaisen miehen ja naisen hen-
kisen elämän osana tulee ole-
maan aikamme suurten kysymys-
ten järjellinen ymmärtäminen ja
keskustelut niistä, josta on seu-
rauksena suuri ja pysyväinen
hyöty ihmiskunnalle.

Kun kerran on niiden kahlei-
den lukot auottu, jotka vuosihän-
sienä ovat naisen sielua kyt-
keneet ja näännyttäneet, niin
silloin ovat todellakin taivaan
ovet ihmiskunnalle avattu.

Naisen poliittinen ja taloudel-
linen vapaus tarkoittaa sitä, että
maailmaan on syntynyt vapaa ih-
missuku.

Ei mikään tapaus koko ih-
miskunnan eteenpäin, ylöspäin—
sen jumaluuteenpäin kulussa ole
ollut niin paljo-sisältöinen kuin
on tämä maailman nais-sukupuo-
len vapautuminen.

Ja maailman sosialistit tervehtivät
siskojaan vallankumouksessa; liekehtivän
sieluin, palavin sydämin me katselemme
uuden sivistyskauden purpurais-
ta aamunkoittoa, ja me tervehdimme
nais-sukupuolen vapautumista
uuden iloisen päivän tuojana.

Sosialismin roman- tiikka

Kirj. Stanley B. James
(Suomennos.)

Se vanha akka, joka puolusti
juopottelutapojaan sen syyn no-
jalla, että menemällä kapak-
kaan pääsi hän pikemmin pois
Whitechapelista, ymmärsi kuit-
tenkin sen, että oli tarpeellista
päästä pois Whitechapelista joko
tavalla tai toisella.

Työläisen elämä nykypäivinä
johtaa mieleen erilaisia poispää-
sykeinoja. Ihmisluonne kaipaa
väriä ja romantiikkaa elä-
mälle. Mikä sääli, että niin mo-
net tyytyvät ala-arvoiseen ro-
mantiikkaan.

Väsyneet tehdastyöläiset täyt-
tävät liikkuvakuva-teatterit voi-
dakseen hetkiseksi unhoittaa ta-
vallisen elämänsä ja ympäristön-
sä kuvaromaanien sankarien ja
sankarittarien seikkailujen seu-
raamisessa. Mutta sellaiset het-
kelliset pakoretket jättävät joku-
päiväisen maailman ennalleen.

Näyttämömaailman jännityk-
sestä tulevat katsojat taas elä-
mänsä todellisuuteen niin äkkiä,
että se tekee oikein kipeää. Ko-
vin vähäinen on se korvaus, min-
kä saapi elämänsä kurjuudesta
katsomalla tai lukemalla jonkun
toisen romantiikkaa. Eiköhän
sellainen huvittelu sittenkin ole
vaan rohto, joka halpauttaa juu-
ri ne voimat, joiden kautta työ-
läiset voisivat tehdä oman koh-
talonsa valoisammaksi.

Tuhannet nuoret miehet meni-
vät vapaaehtoisina armeijaan
siinä uskossa että sota antaisi
heille ensiluokan romantiikkaa.
He eivät tienneet, että sota on
järjestetty liike ja että tappami-
nen on ammatti. Nyt he sen
tietävät. He ymmärtävät nyt,
että sota ei tarjoa pois pääsyä
kapitalismin kurjuudesta, vaan,
että se tarjoaa sen paheita suu-
remmassa mitassa.

Jos he yhtyvät armeijaan nyt
nudelleen, eivät he tee sitä ro-
mantiikan toivossa, vaan siitä
proosallisesta syystä, että heillä
ei ole muuta toimeentulon mah-
dollisuutta.

Nykyään enemmän kuin kos-
kaan ennen ihmisluonne kaipaa
runollisuutta ja elämän väri-
ty-

tä. Sen täytyy löytää jotain, jo-
ka antaisi ylevyyttä ja kauneu-
ta elämälle, jotain missä olisi
urhoollisuutta, toveruutta ja e-
lävyttä. Mistä voi se sellaista
löytää?

Vastausta ei tarvitse kaukaa
hakea. Jokaisella aikakaudella
on romantiikkansa. Keskiajan
ihmiset Euroopassa löysivät seik-
kailua ja henkistä innoitusta ris-
tiretkissä. Myöhemmin tuli me-
renkulkuseikkailut, jotka johti-
vat Amerikan löytöön ja purjeh-
dukseen maailman ympäri. Ja
siitä myöhemmin kiinnitti ih-
misten mielen taistelu poliittis-
ten vapauksien puolesta. Mut-
ta entäs tänään?

Nykyaikana ainoa elämän ro-
mantiikka, jota sellaiseksi kan-
nattaa kutsua on sosialistinen
liike. Siinä ei ole mitään yritystä
päästä hetkeksi pois maail-
masta, jota ei voi toiseksi muut-
taa. Se ei ole mikään alkoholi-
huumaus, ei novelli, eikä mikään
muu hetken unhoitus. Se on
suuremman seikkailu, johon
itsekin voimme ottaa osaa ja
olla mukana, liike jonka kautta
voimme paeta nykyisistä olois-
tamme ainiaksi, muuttamalla
ne toisiksi.

Ja tämä seikka se on, joka
tulee ottaa visusti huomioon: lii-
ke jonka päämääränä on sellai-
nen maailman luominen, missä
ilo voi olla jokapäiväisen nor-
maalielämän osana, on jo itses-
sään värin ja ilon tuoja elämälle,
tämä seikkailu, jonka kautta työ-
läiset toivovat uuden maailman
voittavansa missä romantiikka
voi elää. Sellainen liike on jo
itsestään romantiikkaa.

Tässä liikkeessä jokainen teh-
dastyöläinen, joka ennen oli
vaan mitätön yksilö, löytää its-
ensä, miehuutensa ja naiseu-
tensa ja tuntee olevansa osansa
näyttelijä tässä suuressa histo-
rian draamassa.

Tämän kiikkeän maailmojen
valloittajan näköpiiriin aukenee
elähdyttävä aamun kajastus vie-
lä karkoittamattomille merille.
Hän purjehti eteenpäin uusia
vaaroja kohti. Hänen työnsä on
luovaa työtä, ja taiteilija luon-
teensa iloitsee siitä, kun on va-
pautunut koneellisesta orjuudesta,
jota hänen teollinen elämänsä
on.

Yhtä rintaa hänen kanssaan
kalkevat kaiken kaltaiset työläi-
set, "Muinainen Alhaiso", kai-
kista aikakausista, pyhästä, on-
nellisessa toveruudessa. Täällä
on elämällä päämäärä, mahdolli-
suuksia nerokkuuteen, urhoolli-
suuteen, alottelaisuuteen. Pyrkimys
sosialismin saavuttami-
seen ja kaikkeen sen mukana tu-
lemaan vapauteen ja toveruuteen,
on aikamme suurin romantiikka.

Englannin työläisnaiset ja asuntokysymys

Kuten tunnettu pidettiin hiljat-
tain Kristianissa juuri naisten kon-
ferenssi asuntokysymyksen johdosta,
johon m. m. otti osaa Englannin työ-
läisnaisten johtava henkilö, tri Ma-
rion Phillip, joka konferenssin jäl-
keen saapui Tukholmaan.

Tri Phillip on Labour Party'n

(Jatkoa toisella sivulla)

Kuolemattomat

Ne on surmatut täytteeksi kalmistoin
ja sadasti kaadetut kalpaan,
pois elämän kirjasta pyyhityt noin
ja kannetut hautahan halpaan,
mut ne ain' yhä nousevat uudestaan
ja elolla täyttävät ratskatun maan.

Ne on kuolleet ristillä riippuissaan
ja areenan hurmeisen hiekkiaan
tai barrikaadella, sortuissaan
väkivallan ja valtojen miekkiaan,
mut kuoleman koura kun sankarit
kaas',
yhä elämän uuden ne syttävät taas.

Ja valkkakin heidät ja sielunsakin
on kironnut yhteiskunta,
niin saadessa hautansa kumpuhin
unohduksen ja vuosien lunta,
ikimuistonsa ain' yhä uudestaan
saa kunnian kukkahan kauneimpaan.

Ja ne elien polvesta polveen ain'
ovat henkenä helmonlasten,
ovat intona nuorien riemaittavain
ja vanhusten valkeahasten,
Ja missä vain miehuutta tarvits on,
siellä muistonsa kallis on kuolema-
ton.

Kirj. Jalmar H. Virtanen.
(Työläisnaisessa.)

Työn valtakunta

Venäjän neuvostovalta on se val-
tio maailmassa, joka yrittää toteut-
taa sosialistisia tarkoituksia käy-
tännössä. Se on luonut monta pe-
rinpohjalta yhteiskunnallista uudis-
tusta, jotka eivät ole mitään pikku
parannuksia, haparolivia paikkaus-
hommia, vaan riukskoja askeleita so-
sialismia kohti, jotka uudistukset
muodostavat varman portaiton täy-
dellisimpään yhteiskuntaan.

Yhtenä vankkana porrasaskelmana
on yhteiskunnallinen työvelvollisuus,
että kaikkien työkykyisten henkilöi-
den on tehtävä yhteiskuntaa hyödyt-
tävää työtä. Siitä on neuvostovaltan
työvelvollisuuden keskuksena
antanut näinä päivinä selostavan e-
rikoismääräyksen. Sen mukaan y-
leinen työvelvollisuus ei ole enään
fraasi, iskulausuma, jota kaiken-
maailman demokraattit ovat pitäneet
vuosikymmeniä ohjelmansa koris-
tuksena, vaan se on jokapäiväinen
arkiasia, jota toteutetaan käytän-
nössä.

Sosialismin entiset suurteoreetti-
set ja niiden edeltäjät nerokkaat a-
jattelijat, näkivät työvelvollisuuden
kaukaisena päämääränä ja unelma-
na, mutta me näemme sen jokapäi-
väisenä yhteiskuntaa luovana teki-
jänä.

Miten toisin onkaan meidän ai-
kamme porvarillisissa valtioissa.
Niissähän on yhteiskunnallinen työ-
taakka kapitalistisen palkkaorjuuden
tai muun työpakon muodossa lasket-
tu alaluokan, proletariaatin kannet-
tavaksi ja yläluokan herrasväki on
vapaana siitä, osa lojuu huvitteleva-
na laiskurijoukkona, osa häräri työ-
riistäjänä ja keinottelijana, suurena
yhteiskunnallisena mustekalana, jo-
ka monlokeroisine imutorvineen pi-
telee työläistä imien sen verta, hel-
littämättä sitä ennen kuin se on kul-
viin imetty.

Porvarillisessa yhteiskunnassa ei
ole yleistä työvelvollisuutta, vaan
työpakko, joka kohdistuu yksinomaan
työväenluokkaan. Porvarillisessa yh-

(Jatkoa toisella sivulla)